

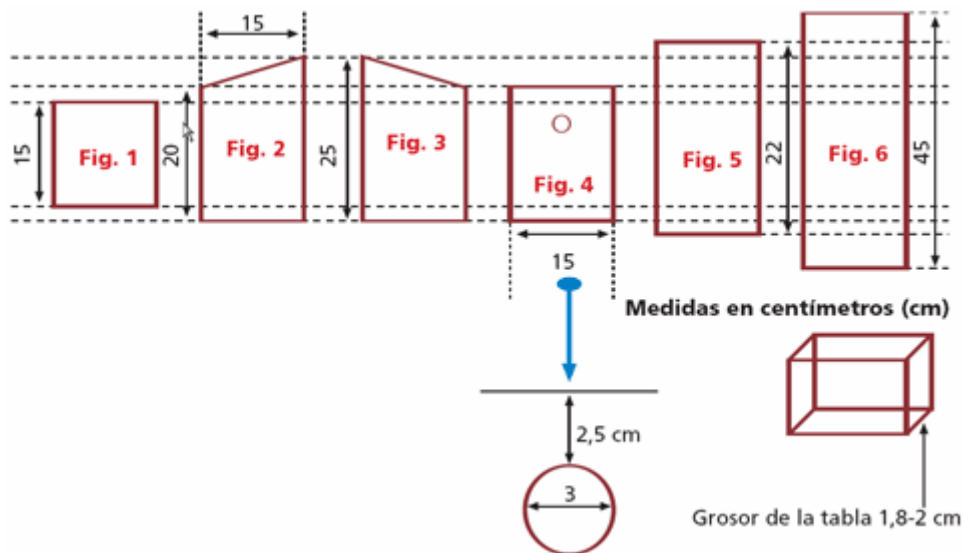
Observació d'ocells al pati del centre educatiu. LES CAIXES NIU I LES MENJADORES PER A OCELLS

La construcció i la col·locació de les caixes niu

• Construcció de caixes niu

El material més utilitzat per a les caixes niu és la **fusta**. Ha de ser fusta natural i sense tractar, com per exemple la fusta de pi, d'abet, de roure o de faig (mai aglomerats). El gruix ideal dels taulons de fusta és d'uns 20 mm.

El següent esquema es proposa com un **model** que pot ser útil per construir una caixa niu de forma senzilla. Cal tenir en compte que aquestes mides són orientatives, ja que es poden adaptar en funció de la grandària de les diferents espècies d'ocells.

PASSOS

- Començar per la part posterior (Fig. 6)
- Clavar un lateral al respall (Fig. 2) per la part més ampla. Deixar una mica d'espai per sobre i per sota en la taula posterior per poder subjectar la futura caixa niu a un suport.
- Unir la base (Fig. 1) a la part posterior i a una paret lateral.
- Repetir el procés d'unió per a l'altre lateral (Fig. 3)
- Col·locació del frontal (Fig. 4). Abans de realitzar la unió, col·locar el sostre en posició per assegurar-se que no sobresurti en excés cap a dalt; si això succeeix, canviar la posició de la paret frontal fins que ajusti. Quan encaixi, procedir a clavar.
- Finalment, unir el sostre a la resta de la caixa utilitzant una tira de goma, lona o cuir. Unir amb puntes o tatxes un lateral de la tira al respall i l'altre al sostre, d'aquesta manera s'obté una frontissa que permetrà obrir el sostre com si fos una tapa.

- **Col·locació de caixes niu**

La correcta col·locació de les caixes niu és important per aconseguir que s'hi instal·lin els ocells i es garanteixi la seva supervivència.

El millor lloc per col·locar les caixes niu és penjar-les en una **branca gruixuda** que aguantí el pes de la caixa. L'ideal és penjar-la en un punt de la branca separat uns 50 cm aproximadament del tronc perquè no colpegi amb l'arbre en cas de vent, i a una alçada entre 2-4 metres del terra. A més, el forat de la caixa niu ha d'estar orientat en **direcció sud-est**, ja que així els primers rajos del sol escalfen la caixa sense arribar-la a escalfar massa al llarg del dia. També cal procurar que la caixa niu estigui en un lloc tranquil i arcerat, protegit del vent i de la pluja, i poc visible.

Per a penjar-les, es pot posar una boga o un ganxo a la part superior de la caixa, passar-hi un filferro gruixut i lligar-la a la branca que haurem escollit com a bona.

L'època recomanada per col·locar les caixes niu és **durant els mesos d'hivern**. Un cop col·locades, caldrà fer-ne el **seguiment** per conèixer si estan ocupades, l'espècie ocupant, si han nidificat, etc. Per al seguiment, es recomana no apropar-se directament a la caixa, sinó utilitzar prismàtics, i ser curiosos sobretot durant l'època de cria, per evitar que els pares puguin abandonar la caixa niu.

Si es vol, es poden posar materials diversos a l'interior de la caixa per facilitar la feina de fer el niu: herbes seques (gramínies), teixit de sac tallat en trossos de 10x10 cm i desfilat, o trossos de corda (cotó, cànem, espart, etc.).

Si voleu tenir més informació, podeu consultar les següents pàgines web:

http://mediambient.gencat.net/cat/el_medi/incendis/que_es_caixa_niu.jsp?ComponentID=55079&SourcePageID=44412#_1

<http://www.xtec.es/%7Ejcerdeir/ornitoweb/caixes.htm#cons>

<http://www.miloca.org/caixa11.html>

<http://xtec.es/%7Ejcerdeir/ornitoweb/recursos.htm>

Les menjadores per a ocells

La col·locació de menjadores al pati és un bon sistema per poder atraure i observar diferents espècies d'ocells.

De menjadores n'hi ha de molts tipus: des de simples plataformes on posar-hi l'aliment fins a sofisticades menjadores que permeten dosificar el menjar o petites malles plenes d'aliment que els ocells van picant. Tots els models de menjadores **compleixen la funció de subministrar l'aliment als ocells**, i podeu escollir el que us sembli més pràctic i més còmode per reomplir a mesura que es va buidant.

• Model 1

Material: Test petit de terrissa, ampolla de plàstic, cordes d'espart i pals, tisores o cúter, fruits secs i fruita

- Primer hem de passar una corda gruixuda d'espart pel forat del test de terrissa.
- Després introduïm la corda pel coll retallat d'una ampolla d'aigua buida, a la qual també haurem fet un forat a la base per fer sortir la corda, de manera que l'extrem obert de l'ampolla coincideixi amb el test, que es convertirà en la seva teulada.
- A l'extrem de corda que hem fet sortir per la base de l'ampolla hi lligarem dos pals, formant una creu, que serviran per topall i alhora per lloc on posar-se els ocells per menjar. Després, fem coincidir el test amb l'ampolla, a la qual obrirem quatre forats, lleugerament per damunt dels pals, perquè els ocells puguin extreure'n l'aliment.
- Per últim, omplim l'ampolla amb l'aliment (pipes i altres fruits secs) i pengem la menjadora.

• Model 2

Material: cacauets i altres fruits secs, peles de poma i taronja, cordill.

- Lliguem els cacauets al cordill, un darrere l'altre.
- Pengem el cordill en una branca.

• Model 3

Material: bossa de malla, fruits secs, cordill.

- Omplim la bossa de malla amb els fruits secs.
- Lliguem un cordill a la bossa de malla i la pengem.

Les menjadores **solen omplir-se de llavors** (pipes, cacauets sense sal), llavors (mill, civada, blat, ordi) o fruita (peles de poma i taronja), que fan que s'hi apropin determinades espècies d'ocells amb aquest tipus d'alimentació, com per exemple, els pardals, els pit-roigs, les mallerengues, els pinsans, etc.

L'època ideal per col·locar les menjadores al pati és **durant les èpoques més fredes i desfavorables**, quan és més difícil per als ocells trobar aliment. Cal pensar que un cop arriba el bon temps, els ocells ja troben menjar de forma suficient i en condicions naturals, per la qual cosa les menjadores ja no són necessàries. És recomanable vetllar per fer un aport continu de menjar, sobretot en els dies més freds, quan els ocells han d'ingerir més aliment.

El millor lloc per posar-les és en un lloc arrecerat del vent i de la pluja i alçat del terra (per exemple, penjades d'un arbre), per evitar la proximitat de possibles predadors (sobretot gats).

Podeu trobar-ne diferents exemples en les següents pàgines web:

<http://www.jouscout.com/taller14.htm>

<http://www.latalaia.net/cat/laboratori.asp?art=573&mail=1>

<http://www.xtec.net/ceippruneres/>

<http://www.xtec.net/ceipsetelsis/web/quefem07/ocells.htm>

<http://www.gencat.net/mediamb/ea/recursos9.htm>